

گزارش روز

بازیزد مردوخی به‌جای تصویب قوانین مقابله با زمینه‌های بروز فساد، پیشنهاد داد

بازبینی نظام تدبیر اقتصادی

● شرق: نظام تدبیر اقتصادی لازم است بازبینی شود. این پیشنهاد بازیزد مردوخ، کارشناس اقتصادی برای شرایطی است که بخواهیم از فسادهای پیاپی به‌وجودآمده فاصله بگیریم، به عقیده او امروز بسیاری از قوانین در کشور اجرا نمی‌شود یا برخی از قوانین با یکدیگر در تضاد و تناقض است. از دل چنین جریانی، رانت و فساد بیرون می‌آید. یعنی همین قوانین زمینه‌هایی را ایجاد می‌کند که افراد خودبه‌خود در معرض سوءاستفاده و رانت‌خواری قرار بگیرند. اگرچه برخی از کارشناسان پیشنهاد می‌کنند که با تدوین قوانین بالادستی جلوی این پدیده را بگیریم اما مردوخ معتقد است در شرایطی که قوانین در کشور ما اجرا نمی‌شود؛ تدوین صرف قوانین نمی‌تواند کمک‌کننده باشد. او اذعان دارد که فقط با اهتمام جمعی در سطح حاکمیت می‌توان به مبارزه با معضلاتی مانند تعارض منافع پرداخت. این اهتمام هم می‌تواند با مطالعه دقیق بر روی نظام تدبیر اقتصادی شکل منسجم و هدفمند پیدا کند. با این مطالعه و بررسی می‌توان خلاهای موجود در ادارات و سیستم‌ها را کشف و نسبت به رفع آن اقدام کرد. یکی از ایراداتی هم که در سیستم‌ها وجود دارد، قوانین و مقررات زائد است که باید احصا و رفع شود.

قوانین بدون تضمین اجرا

بازدی مردوخ، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «شرق» گفت: تدوین قوانین به‌تنهایی نمی‌تواند کارایی لازم را داشته باشد. مسئله مهم اجرای قوانین است. ما قانون را هم تدوین و ابلاغ می‌کنیم اما آیا واقعا تضمینی برای اجرای آن وجود دارد؟ شما امروز ببشمار قوانین را می‌توانید ببینید که باوجود تأکید فراوان بر تدوین و ابلاغ آن اما هنوز رنگ‌وبوی اجرا نگرفته است. او با تأکید بر اینکه هیچ بخش خصوصی و دولتی باید به دنبال خلا موجود گشت، متذکر شد: در انتصابات می‌بینیم بیشتر از هر چیز دیگر، آشنایی می‌تواند مؤثر باشد. نمی‌خواهم روی بحث انتصاب‌های فاسیلعی تأکید کنم. اما انتصاب‌ها غالباً بر اساس شناخت از افراد صورت می‌گیرد. برای انتصاب معاونان، وزرا به سراغ کسانی می‌روند که از آنها شناخت و به آنها اعتماد داشته باشند. حتی اگر فرد سمت دیگری هم در بخش خصوصی داشته باشد؛ معمولاً مورد اغماض قرار می‌گیرد. با این پدیده آیا می‌توان با قانون برخورد کرد؟ از نظر من راه‌های بسیاری وجود دارد که می‌تواند قوانین را دور بزند و راهی را که خود صلاح می‌دانند، ادامه دهند.

مردوخ که عضویت هیئت امنای صندوق توسعه ملی را در کارنامه دارد، توضیح داد: امروز می‌بینم تعدادی از سازمان‌ها و نهادهای آیین‌نامه‌هایی را هم برای مقابله با این تعارض منافع ابلاغ می‌کنند. مانند آنچه در بهزیستی شاهد بودیم یا ابلاغیه‌ای که وزیر آموزش و پرورش بر خصوص اشتغال هم‌زمان کارکنان خود داشت. اما من معتقدم این آیین‌نامه‌ها نیز راهگشا نخواهد بود. البته در هیئت‌مدیره‌های شرکت‌هایی که به نوعی دولتی یا در اختیار دولت هستند، می‌تواند این دستورالعمل‌ها معنی‌دار باشد. می‌توان برای انتخاب هیئت‌مدیره رزومه‌های قوی را به میزان صلاحیت فرد بر اساس آن سنجیده شود. اما آیا واقعا می‌توان با رزومه پی به تمام ابعاد پنهان ماجرا برد؟ اگر افراد راه‌هایی برای مخفی نگاه‌داشتن فعالیت‌هایشان پیدا کنند آن وقت چطور می‌توان با این پدیده مقابله کرد؟

زمینه‌های بروز فساد معمولاً در کشف می‌شود
این کارشناس اقتصادی عنوان کرد: امروز می‌بینیم مثلاً در وزارت بهداشت، برخی از مدیران خودشان یا مطب دارند یا در بیمارستان‌ها سهامدار هستند یا در بخش دارویی فعالیت می‌کنند. قطعاً سیاست‌گذاری‌های این مدیر می‌تواند به سمت منافع او در بخش خصوصی که خود در آن مشغول فعالیت است بچرخد. اما وقتی وزیر به معاونان و زیرمجموعه‌اش از گزینش و انتخاب می‌کند یا اساساً به این‌مقوله توجهی ندارد یا آن‌قدر در مورد توجه اشتغال هم‌زمان مدیران انتخابی می‌شود که دوره خدمتش در دولت تمام شده است.

او با بیان اینکه معمولاً این مسائل دیر کشف می‌شود خاطرنشان کرد: امروز هم وقتی پرونده‌های فساد را ورق می‌زنیم، می‌بینیم خیلی از این موارد به دلیل کشف دیر هنگام، فرصت در اختیار فرد قرار داده تا از موقعیتش سوءاستفاده کند. **ادامه در صفحه ۵**

مؤیدی در گفت‌وگو با «شرق» از عدم مسامحه با یقه‌سفیدها در مبارزه با قاچاق خبر داد

یقه آقازاده‌ها را می‌گیریم

● شرق: نظام تدبیر اقتصادی لازم است بازبینی شود. این پیشنهاد بازیزد مردوخ، کارشناس اقتصادی برای شرایطی است که بخواهیم از فسادهای پیاپی به‌وجودآمده فاصله بگیریم، به عقیده او امروز بسیاری از قوانین در کشور اجرا نمی‌شود یا برخی از قوانین با یکدیگر در تضاد و تناقض است. از دل چنین جریانی، رانت و فساد بیرون می‌آید. یعنی همین قوانین زمینه‌هایی را ایجاد می‌کند که افراد خودبه‌خود در معرض سوءاستفاده و رانت‌خواری قرار بگیرند. اگرچه برخی از کارشناسان پیشنهاد می‌کنند که با تدوین قوانین بالادستی جلوی این پدیده را بگیریم اما مردوخ معتقد است در شرایطی که قوانین در کشور ما اجرا نمی‌شود؛ تدوین صرف قوانین نمی‌تواند کمک‌کننده باشد. او اذعان دارد که فقط با اهتمام جمعی در سطح حاکمیت می‌توان به مبارزه با معضلاتی مانند تعارض منافع پرداخت. این اهتمام هم می‌تواند با مطالعه دقیق بر روی نظام تدبیر اقتصادی شکل منسجم و هدفمند پیدا کند. با این مطالعه و بررسی می‌توان خلاهای موجود در ادارات و سیستم‌ها را کشف و نسبت به رفع آن اقدام کرد. یکی از ایراداتی هم که در سیستم‌ها وجود دارد، قوانین و مقررات زائد است که باید احصا و رفع شود.

اقتصاد

مؤیدی در گفت‌وگو با «شرق» از عدم مسامحه با یقه‌سفیدها در مبارزه با قاچاق خبر داد

یقه آقازاده‌ها را می‌گیریم

۲۰هزار میلیارد تومان پرونده قاچاق در دستگاه قضا در حال رسیدگی است

مه‌دی کروبی در جریان سخنرانی

با توجه به دستور آقا برای برخورد با دستگاه‌هایی که همکاری لازم را ندارند و اتمام حجتی که داده شده، با همکاری دستگاه‌های عضو، شاهد تکمیل آنها خواهیم بود. یکی از بیشترین درگاه‌های ما در این زمینه بحث دارو و لوازم پزشکی و محصولات کشاورزی است. وزارت جهاد، وزارت صمت و وزارت راه در این زمینه همکاری خوبی داشته‌اند و امیدواریم یکی پس از دیگری فعال شوند. در بحث تولید سوخت از نوع گازوئیل، هرسال به لحاظ اینکه چرجه و زنجیره تولید تا عرضه این محصول معیوب بود، از این مسیر قاچاق سوخت را شاهد بودیم. به همین دلیل، حلقه‌های مفقوده فراوان داشت، این حلقه‌ها شناسایی شدند و امروز چیزی به نام دیسپچینگ برای نیروگاه‌ها داریم که باعث شده سوخت از لحظه تولید برای نیروگاه‌ها، در یک مانیفور و سامانه قرار گرفته و نشت‌هایی که تبدیل به قاچاق می‌شد، دیگر وجود نداشته باشد، بلکه توانست‌ایم در عرض دو سال از همین بحث دیسپچینگ با سامانه صدف، ۱۰ میلیارد لیتر صرفه‌جویی کنیم که از این میزان اگر سامانه‌ها کنترل نکنند بخشی از آن به قاچاق تبدیل می‌شود. یا مانیرها و رمزازها موضوعی بود که مردم هرروز پرونده داشتند که پیگیری کردیم. در این زمینه توانستیم قانون و مقررات مربوط به مزارع ماینر را وضع کنیم که دوشنبه هفته گذشته در هیئت دولت تصویب شد تا مردم در قضا با آرامش و طیب خاطر فعالیت کنند که به‌زودی آیین‌نامه‌اش ابلاغ خواهد شد. در جهت کاهش قاچاق باید مباحث تقنینی‌مان را تقویت کنیم. قانون‌گذاران باید روشن شوند که بتوانند قوانین خوب وضع کنند. قوانین فسادزا که تبدیل به قاچاق می‌شود نباید وضع شود. یکی از درگاه‌هایی که می‌تواند در این فرایند نقش اساسی داشته باشد، مجلس شورای اسلامی است.

● ستاد قضا در پی راه‌اندازی سامانه‌هایی در بخش‌های مختلف به شناسایی فعالیت‌ها برای جلوگیری از احتمال قاچاق بیردازد. در این زمینه چه کرده‌اید؟

بحث سامانه‌ها بحث زیربنایی و مادر به حساب می‌آید که در دستور کار هستند. حدود ۴۰، ۳۰ سامانه و زیرسامانه داریم که اگر شکل بگیرند، مسیرهای آلوده و غیرآلوده که نیاز به شفاف‌سازی دارد، تبدیل به یک فضای باز روشن و قابل رؤیت می‌شود. در سامانه‌ها همه ۲۶ دستگاه عضو حضور دارند. برخی وزارتخانه‌ها، قوه قضائیه، قوه مقننه و نیروهای مسلح در این سامانه‌ها در نظر گرفته شده‌اند. با تلاش همه همکاران توانست‌ایم تلاش در جهت فراهم‌کردن زیرساخت‌ها و زیربناها به‌منظور ایجاد یک رویکرد مؤثر و همه‌جانبه در مبارزه با قاچاق کالا و ارز ب‌زودیم. معتقدیم این رویکرد زمان‌بر است و در کوتاه‌مدت حاصل نخواهد شد. ما دنبال محصول زودرس با نگاه کوتاه‌مدت نبودیم بلکه نگاهمان بلندمدت، راهبردی و استراتژیک است

پیشگیری و امور مقابله و هماهنگی حقوقی به فعالیت می‌پردازد. در زمینه پیگیری چه برنامه‌هایی را دنبال می‌کنید؟
این ستاد از سال ۸۱ به‌رمان حضرت آقا در نامه‌ای خطاب به رئیس‌جمهور وقت تأسیس شد. از همان سال تا امروز شاهد انواع مدیریت در این ستاد بودیم اما از سال ۹۲ به بعد شاهد یک تثبیت رویکردی معطوف و متمرکز بر مباحث کاملاً علمی و راهبردی و تلاش در جهت فراهم‌کردن زیرساخت‌ها و زیربناها به‌منظور ایجاد یک رویکرد مؤثر و همه‌جانبه در مبارزه با قاچاق کالا و ارز بودیم. معتقدیم این رویکرد زمان‌بر است و در کوتاه‌مدت حاصل نخواهد شد. ما دنبال محصول زودرس با نگاه کوتاه‌مدت نبودیم بلکه نگاهمان بلندمدت، راهبردی و استراتژیک است و توانمندی‌های فعلی، در یک رویکرد پیشگیرانه، درگاه‌های اصلی مؤثر در تولید قاچاق را شناسایی کردیم و برای اینکه در مسدودکردن این گلوگاه‌ها متمرکز شویم، برنامه‌های سالانه و کوتاه‌مدت و درازمدتمان را تنظیم کرده‌ایم. در رویکرد پیشگیرانه به دنبال آن هستیم که با یافتن راهکارهایی در کاهش سیل خانمان‌سوز قاچاق تأثیرگذار باشیم. مخاطب ما در این رویکرد پیشگیرانه دانشگاه‌ها، دستگاه‌ها هستند که بازبرگان اصلی این ستاد بوده و نقششان در جامعه، در قانون‌گذاری، در ترسیم ضوابط، وضع مقررات و نقششان در کلان اقتصاد کشور و کلان تجارت ما مشخص است. با پیشش جایگاه هر بخش در پازل پیشگیرانه درصدد هستیم که نهادهای فعال در عرصه تجاری، اقتصادی و تولید و صدها نهاد دیگر در این عرصه با ما همکاری داشته باشند؛ مثل

● گفته می‌شود پیوستن به این سامانه‌ها، کند است. علت تعلل چیست؟
هرکدام از این سامانه‌ها اگر بخواهد در زمان عادی فراهم شود سه، چهار سال زمان نیاز دارد. چون زیرساخت و فراهم‌کردن بستر این سامانه‌ها کاری بسیار زمان‌بر و انرژی‌بر است و منابع مالی خاص خودش را نیاز دارد. توجه داشته باشید وقتی ستاد را تحویل گرفتیم، سامانه‌ها حدود ۱۰درصد پیشرفت داشت اما اکنون بخش‌های نهایی آن تکمیل شده و شاهد پیشرفت ۸۰درصدی سامانه‌ها هستیم و تا آخر سال

شماره مجوز ۱۵۱۶/۱۳۹۹

نوبت دوم

۲-موضوع مناقصه: نشت یابی خطوط لوله مدفون منطقه ۷ عملیات انتقال گاز

۳-نوع و مبلغ مناقصه: شرکت در فرایند ارجاع گاز: ۲۸۱/۳۵۰/۹۵۱ ریال مطابق آخرین نامه تضمین معاملات دولتی
۴-محل دریافت و تحویل اسناد: ۴-۱) محل دریافت اسناد: ۴-۲) مهلت دریافت اسناد: از تاریخ ۹۹/۰۲/۱۴ لغایت ۹۹/۰۴/۲۴
۵-زمان بازگشایی: ۹۹/۰۵/۱۳
۶-زمان تحویل اسناد: ۹۹/۰۵/۰۸
۷-زمان بازگشایی: ۹۹/۰۵/۱۳
۸-زمان تحویل اسناد: ۹۹/۰۵/۱۳
۹-زمان تحویل اسناد: ۹۹/۰۵/۱۳
۱۰-زمان تحویل اسناد: ۹۹/۰۵/۱۳
۱۱-زمان تحویل اسناد: ۹۹/۰۵/۱۳
۱۲-زمان تحویل اسناد: ۹۹/۰۵/۱۳
۱۳-زمان تحویل اسناد: ۹۹/۰۵/۱۳
۱۴-زمان تحویل اسناد: ۹۹/۰۵/۱۳
۱۵-زمان تحویل اسناد: ۹۹/۰۵/۱۳
۱۶-زمان تحویل اسناد: ۹۹/۰۵/۱۳
۱۷-زمان تحویل اسناد: ۹۹/۰۵/۱۳
۱۸-زمان تحویل اسناد: ۹۹/۰۵/۱۳
۱۹-زمان تحویل اسناد: ۹۹/۰۵/۱۳
۲۰-زمان تحویل اسناد: ۹۹/۰۵/۱۳

تذکر: در صورت تغییر تاریخ بازگشایی فعلی (براساس عوامل غیرقابل پیش بینی) زمان بازگشایی جدید از طریق اطلاعیه کتبی و سامانه ستاد به اطلاع مناقصه گران خواهد رسید.

۶-محل گشایش پاکت: همدان، بلوار سی متری سعیدیه، منطقه ۷ عملیات انتقال گاز

۷-شرایط لازم جهت شرکت در مناقصه:
۱-دارا بودن حداقل رتبه ۵ در زمینه تأسیسات و تجهیزات با نفت و گازاز سازمان مدیریت و برنامه ریزی با پروانه بازرسی فنی از سازمان ملی استاندارد و داشتن گواهینامه صلاحیت ایمنی پیمانکاران و کسب امتیاز لازم از کمیته فنی بازگانی، مابقی شرایط لازم جهت شرکت در مناقصه در کاربرگ های استعلام ارزیابی کیفی درج گردیده است کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت ها از طریق درگاه سامانه ستاد به آدرس setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق نمایند.

شماره تماس با امور پیمانها: ۰۸۱-۳۸۴۱۲۰۰۹۶؛ فکس: ۰۸۱-۳۸۴۱۲۰۰۸۱؛ داخلی ۴

تاریخ چاپ:نوبت اول: ۹۹/۰۴/۰۷ و نوبت دوم ۹۹/۰۴/۲۴

روابط عمومی منطقه ۷ عملیات انتقال گاز

اقتصاد

مؤیدی در گفت‌وگو با «شرق» از عدم مسامحه با یقه‌سفیدها در مبارزه با قاچاق خبر داد

یقه آقازاده‌ها را می‌گیریم

۲۰هزار میلیارد تومان پرونده قاچاق در دستگاه قضا در حال رسیدگی است

تکرانی ما این است وقتی ارز برای کلایلی در اختیار افراد گذاشته می‌شود، بخشی از آن برنمی‌گردد که البته پرونده‌ها تشکیل شده است. در بخش صادرات هم که اخیراً رئیس‌جمهور دستور اکید دادند کسانی که صادر کردند و ارزهایشان برگشته، از فعالیت منع شوند که پیرو این دستور، در این مدت حدود ۱۹ هزار کارت باطل و به آنها اخطار داده شده است. در بحث ارز دغدغه زیادی در زمینه قاچاق نداریم. دغدغه اصلی، تأمین ارز است. درهرحال در حوزه پیشگیری هرچه فعال شویم، در حوزه مقابله هزینه‌هایمان کمتر می‌شود؛ مثل این است که بگویم در بهداشت سرمایه‌گذاری کنیم، در درمان هزینه‌هایمان کمتر می‌شود.

● در حوزه مقابله و کشف، اخیراً چه پرونده‌هایی داشتیم؟

در یکی دو هفته اخیر، پرونده منگنز را داشتیم که مدتی به حاشیه رفته بود که با همکاری دستگاه قضائی و سازمان‌های اطلاعاتی خوشبختانه تعیین تکلیف شد. در این قاچاق ترانزیتی، «فرو سیلیکون منگنز» (یکی از پرکاربردترین و باارزش‌ترین مواد الیازی در صنعت فولاد) به‌جای سنگ منگنز اظهار شده بود که توسط چهار شرکت در حال خروج از مرز بازرگان بود. ارزش بار ترانزیتی قاچاق، نزدیک به ۲۰میلیارد تومان بود که به شش‌وابر آن (۱۱۰میلیارد تومان) و ضبط محصول قاچاق، محکوم شدند و اکنون تحت نظر هستند. همچنین این شرکت‌ها به دو سال حبس محکوم شدند. همچنین نیز محکوم شدند. همچنین یک انفصال از فعالیت نیز محکوم شدند. همچنین یک پرونده کشف قاچاق ۱۷ خودروی لوکس گذر موقت و پلاک جعلی در استان البرز داشتیم که ارزش آن در حدود ۲۰میلیارد تومان بود. این خودروها به همت ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و همکاری دستگاه‌های عضو به ۷۰ میلیارد تومان و ضبط این خودروهای لوکس، محکوم شده است که سرجمع ۱۴۰ میلیارد تومان ارزش این پرونده است.

● ارزش کل پرونده‌های قاچاق کشف‌شده چقدر است؟

ارزش کل پرونده‌ها در سال ۹۸ حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان بود که به دستگاه قضا، معرفی شدند و در حال رسیدگی است. توقع آن است که در جهت تسریع و عدم اطاله دادرسی، مراجع قضائی همکاری کنند، زیرا در برخی موارد اطاله دادرسی موجب سوءاستفاده و انحرافات در رسیدگی به پرونده‌ها می‌شود.

● پرونده «سلطان سوخت» به کجا رسید؟
«سلطان سوخت» را دوستانمان در نیروی انتظامی اطلاع‌رسانی کردند. پرونده پیچیده‌ای نبود. «هومن پروین»، سال‌ها از مشتقات نفتی به‌صورت پارانهای سوءاستفاده کرده بود که بررسی دقیقی از فرایند فعالیت‌ها در چند سال گذشته انجام شد و باید آنها در پایان سال گذشته، دستگیر شدند و پرونده در اختیار پلیس امنیت اقتصادی قرار گرفته که پرونده بسیار مهیی است و اکنون هم مسیر قضائی را طی می‌کند. شخص «هومن پروین» هم حدود ۱۵۰ میلیارد تومان جریمه شد که بخشی از آن پرداخت شده و در اختیار خزانه قرار گرفته است.

● نقش ستاد در بازداشت حمید باقری‌درمنی به‌عنوان «سلطان قیر» چه بود؟

او از سال ۸۶ پرونده قاچاق داشت و با نفوذی که در دستگاه‌های وقت داشت، انحرافاتیی ایجاد کرده بود. خوشبختانه در یکی، دو سال گذشته متمرکز شدیم و با همکاری دستگاه‌های امنیتی پرونده‌اش تکمیل شد و موارد دیگری هم به آن اضافه شد که البته به اعدام او منتهی شد.

● ماجرای «سلطان آرد» به کجا رسید؟
در تهران چندی پیش، یک شرکتی توسط گمرک غرب کشف شد که این شرکت در سال‌های اخیر با استفاده از تسهیلاتی که برای بازرگانان و تولیدکنندگان قاچاق کالا با شناخت ورود پیدا کرده و آگاهانه تصمیم بگیرند. قوانین باید طوری وضع شود که فرصت را از قاچاقچی بگیرد. در برخی قوانین به قاچاقچی فرصت می‌دهیم؛ مثل مانیرها و رمزارها. مثل قانونی که می‌گفت شمش طلا باید ۹ درصد ارزش افزوده داشته باشد که ما گفتیم امکان ندارد این اتفاق بیفتد. در سه، چهار سالی که این قانون بود، از مسیر قانونی و رسمی کسی شمش طلا وارد نکرد. بعد از اینکه این قانون برداشته شد، در عرض سه ماه شاهد ورود تناژ قابل‌توجه شمش طلا از مبادی قانونی بودیم و کسی اقدام به قاچاق نکرد. این فرصت‌ها را نباید به قاچاقچی‌ها داد. بنابراین قانون‌گذار و فرهنگیان در سطح حوزه اقتصاد، تولید و تجارت باید هوشمندانه عمل کنند که بتوانیم فضای امنی برای اقتصاد و تولید و فضای ناامنی برای قاچاقچیان ایجاد کنیم.

● در رابطه با قاچاق ارز، اکنون با چه مشکلاتی روبه‌رو هستیم؟

در بحث ارز امروز چالشی به نام قاچاق ارز نداریم. منابع ارزی ما در حدی نیست که به قاچاق کلان تبدیل شود. شاید در حد خرد و موردی اتفاق بیفتد. اکنون دسترسی قاچاقچی در حدی نیست که بتواند ارز ما را به یغما ببرد. در گذشته اگر اتفاق افتاده، به‌منظور خرید کالا بوده و اگر ارز برگشته، قاچاق نیست؛ به تعهدش عمل نکرده است.

● نقش بانک مرکزی در این بین چقدر اهمیت دارد؟ آیا به‌عنوان عضوی از ستاد همکاری لازم را دارد؟

بانک مرکزی نسبت به برخی دستگاه‌ها شاید کمتر همکاری کرده اما سامانه‌هایی که کار می‌کنند، می‌گویند در این مسیر تکرانی ما در بحث ارز صرفاً قاچاق نیست.

ادامه از صفحه اول

هژمونی از دست‌رفته

اما مخالفان دولت اصلاحات و سازندگی بی‌کار ننشستند و با به میدان آوردن طبقات فرودست سرخورده و متوسط سنتی، هریک به دلیلی، اولی اقتصادی و دومی اعتقادی، کار را یکسره کردند و دولت احمدی‌نژاد را روی کار آوردند؛ اما متأسفانه دولت احمدی‌نژاد به طبقه‌ای که آن را برکشید، به جز بخشی از آن پشت کرد و در اقتصاد راه دولت سازندگی و اصلاحات را با شیب بیشتری ادامه داد؛ خصوصی‌سازی و توزیع نابرابر منابع و رانت؛ بنابراین حاصل جمع این سه دولت در نگاهی کلی توزیع فقر بود. در دولت روحانی کفگیر ته دیگ خورده بود، طرفه آنکه حتی مخالفان دیروز طبقه متوسط بدشان نمی‌آمد این طبقه یخ‌زده را در آفتاب بگذارند. آنان می‌دانستند آینده روشنی بر تارک این دولت نمی‌تابد. بدقابلی در شرایط جهانی هم دامن‌گیر دولت روحانی شد و طبقه متوسط فروپاشید و طبقه‌ای جدید از ادغام کارگران و کارمندان شکل گرفت که آن را «کارگرمندان» نام‌گذاری کردیم؛ طبقه‌ای که هر روز بیش‌ازپیش فربه می‌شود. این طبقه جدید، مطلوب چپ‌گرایانی است که با نگاهی انتقادی به طبقه متوسط می‌نگرند و باور دارند طبقه متوسط براساخته دولت‌های سازندگی و اصلاحات، کارکردی جز تسلط بر طبقه کارگر نداشته است. طبقه کارگرمندانی که گوش به فرمان هیچ دولتی نیست و شاید در سیر تاریخی خود به آگاهی برسد. ازاین‌رو است که این روزها با نوعی گردش در اپوزیسیون روبه‌رو هستیم، اپوزیسیونی که تا دیروز به طبقه متوسط شهری (جدید) دلبسته بود، اینک آمال خود را در کنش‌های طبقه «کارگرمندان» جست‌وجو می‌کند. لیبرال‌هایی که پیش‌ازاین از توسعه اقتصاد و سیاسی سخن می‌گفتند و دموکراسی را مستلزم تحقق این دو ایده در کنار یکدیگر می‌دیدند، مواضع‌شان به‌ظاهر بی‌شباهت به مارکسیست‌های ایدئیکال نیست. اگر اصلاح‌طلبان قافیه را باخته‌اند و طبقه‌ای که به آنان مشروعیت می‌بخشید، هژمون‌اش را از دست داده است، اصولگرایان در وضعیت خطرناک‌تری قرار دارند. آنان به سمت طبقه‌ای (طبقه متوسط شهری) رفته‌اند که هیچ جایگاهی در میان آنان ندارند. این طبقه فرودست را هم از دست بدهند. اگر زمانی امیرپرویز پویان بر این باور بود که هرکس هدایت «طبقه متوسط» (خرد-دیروزوار) را برعهده گیرد، در آینده از مؤثران انقلاب خواهد بود، اینک باید گفت هرکس هدایت «طبقه کارگرمندان» را برعهده گیرد، توان انجام تغییرات را خواهد داشت؛ طبقه‌ای که از مرحله گفتاردرمانی‌های رایج همه جناح‌های سیاسی عبور کرده است و توان بالقوه به شمار می‌رود.

الزامات رسانه‌ها در میدان مبارزه با فساد

حمایت از گزارشگران فساد که رئیس محترم قوه قضائیه از آن سخن می‌گویند، دقیقاً با همین مفهوم «مصونیت مفید» متناظر است. عرصه جامعه همواره میزان یکی از این دو نوع مصونیت است، با رسانه‌ها از مصونیت مفید برخوردار هستند و با فعالیت دلسوزانه خود مفسادان و رانت‌خواران را به گوشه ریگ می‌رانند یا مفسادان در صورتی‌منضر برخورد دارند و در غیاب رسانه‌های مستقل شبکه فساد خود را توانمندتر، پیچیده‌تر و مهارنشده‌تر می‌کنند و این به آن معنی است که متولیان امر ناگزیر از انتخاب و بسط یکی از این دو نوع مصونیت هستند. آنان اگر طالب حذف فساد در صورتی‌منضر باشند، باید آستانه تحمل خود را بالا برده و وجود مصونیت مفید را در جامعه تاب بیاورند. سروری گذرا در پرونده کشورهایی که سال‌های طولانی درگیر مبارزه با فساد نبوده و اینک جایگاه بهتری نسبت به ایران در رتبه‌بندی جوامع عاری از فساد دارند، نشان می‌دهد هیچ‌جگای دنیا و در هیچ کشوری در زمان مبادیه‌ها فساد بدون حضور جدی رسانه‌ها قدم در مسیر موفقیت نگذاشته است. حال سؤالی که مطرح می‌شود، این است که نقش و سهم رسانه‌ها، به‌ویژه رسانه‌های مستقل در میدان این مبارزه بزرگ ملی چگونه تعریف شده است. با بررسی بسیاری از پرونده‌های کلان فساد در کشورمان قاطعانه می‌توان ادعا کرد که در صورت ورود به‌موقع رسانه‌ها به صحنه و اطلاع‌رسانی به جامعه، فساد موجود خیلی زودتر کشف شده و جرات وارده به اقتصاد و مهیتر از آن به باورهای جامعه بهتر و مؤثرتر درمان می‌شدند. اما در غیاب رسانه‌ها و گزارشگران مردمی شبکه فساد به اعتمادبه‌نفس بالا کار خود را ادامه داده و ارزش ریالی میزان فساد محقق‌شده را از هفت یا هشت رقم به ۱۲ رقم رسانده و خسارتی سهمگین به اقتصاد کشور وارد کرده‌اند. مبارزه با فساد در جامعه ما نمی‌تواند مسیری متفاوت با مبارزه سایر جوامع طی کند. رسانه‌ها دیر یا زود باید به‌عنوان یک بازیگر مهم در این میدان به رسمیت شناخته شوند و مواضع موجود بر سر راه ورودشان به این مبارزه برچیده شود. مهم‌ترین و تعیین‌کننده‌ترین مانع در این مسیر، بی‌اعتمادی متولیان امر و باورنداشتن به نقش رسانه‌ها در تئویر افکار عمومی است. درحالی‌که رسانه‌ها می‌توانند با اطلاع‌رسانی به‌موقع آرنک‌سو بر درجه شفافیت امور بیفزایند و از سوی دیگر ازین‌بردن فساد را به یک مطالبه عمومی مبدل سازند. در چنین شرایطی ابعاد فعالیت مفسادان به‌تدریج کوچک‌تر و محدودتر می‌شود و مهار هیولای فساد امکان‌پذیر می‌شود.